

Bijvoeglijk naamwoord

Woorden – woordsoorten, groep 5-6

Betekenisnetwerk: stijl/woordkeus, zelfstandig naamwoord, persoonlijk voornaamwoord

Een spannend verhaal schrijven

Dianne besluit om met de klas een verhalenbundel te gaan maken. De leerlingen reageren enthousiast en gezamenlijk wordt er gekozen voor het schrijven van spannende dierenverhalen. Dianne helpt de leerlingen om op ideeën te komen door ze in tweetallen te laten praten over de volgende punten:

- over welk dier gaat je verhaal?
- omschrijf het dier (uiterlijk, innerlijk, griezelig of juist niet?)
- wat gebeurt er in het verhaal? (hoe maak je het spannend of griezelig?)

De leerlingen maken aantekeningen van hun ideeën.

Om de leerlingen te laten ontdekken dat je bijvoeglijk naamwoorden kunt gebruiken om verhalen spannend te maken, deelt Dianne twee voorbeeldteksten uit die spannend geschreven zijn. De leerlingen gaan woorden in de tekst omcirkelen waarvan zij vinden dat ze het verhaal spannend maken. Het blijken vooral bijvoeglijk naamwoorden te zijn ('de *piepende* deur', 'in de *stikdonkere*') kamer. Dianne legt uit dat deze woorden de verhalen spannend maken omdat ze heel precies beschrijven wat voor geluid er was of hoe het in de kamer was. Het gebruiken van bijvoeglijk naamwoorden om je tekst spannend te maken is dan ook het succescriterium dat de leerlingen voor hun eigen teksten meekrijgen. Ze schrijft op het bord:

Doel: Ik kan een spannend dierenverhaal schrijven

Succescriterium:

- Ik gebruik bijvoeglijke naamwoorden om het verhaal spannend te maken.

Nadat de leerlingen hun eerste versie geschreven hebben, geven ze elkaar in tweetallen commentaar op hun teksten, waarbij ze speciaal kijken of de bijvoeglijk naamwoorden in de teksten de tekst spannend maken. Na het bespreken, herschrijven de leerlingen hun teksten. De teksten worden gebundeld in het "Spannende verhalenboek".

Bronnen:

- M. Hoogeveen (2020). *Leerlijn schrijven met peer response en instructie en genrekennis*. <https://www.slo.nl/thema/vakspecifieke-thema/nederlands/peer-response/>
- A. Tammes, *Formatief evalueren in je taalles. Hoe leraren op de Bosmark in Dinxperlo formatief evalueren een plaats geven in hun taalonderwijs*. In: Meertaal Jaargang 7, nummer 3, 2020, p. 4-8

Een **bijvoeglijk naamwoord** (of: adjectief) geeft een eigenschap of toestand aan van een zelfstandig naamwoord (de *blonde* jongen) of (soms) een persoonlijk voornaamwoord (hij is *wakker*). <https://onzetaal.nl/taalloket>